

**INTERDISZCIPLINÁRIS PEDAGÓGIA ÉS A
FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS**

**A VIII. KISS ÁRPÁD EMLÉKKONFERENCIA
ELŐADÁSAINAK SZERKESZTETT VÁLTOZATA**

DEBRECEN, 2014.

**DEBRECENI EGYETEM NEVELÉSTUDOMÁNYOK INTÉZETE
2014**

SZERKESZTŐK:

**Buda András
Kiss Endre**

TECHNIKAI SZERKESZTŐ:

Buda Enikő

**KIADJA:
KISS ÁRPÁD ARCHIVUM KÖNYVSOROZATA
DEBRECENI EGYETEM NEVELÉSTUDOMÁNYOK INTÉZETE**

**ISBN 978-963-473-730-8
ISSN 1587-1150**

**Nyomta: Kapitális Kft., Debrecen
Tel: 52 - 452-099**

Námesztovszki Zsolt

A WEB 1.0-ÁS ÉS A WEB 2.0-ÁS OKTATÁSI KÖRNYEZET LEHETŐSÉGEI A FELSŐOKTATÁSBAN¹

Bevezető

A web 1.0 után (2004 körül) megjelenő web 2.0-ás környezetek számos újítást hoztak az internet világába, elsősorban nem az alkalmazások újszerűségében, hanem ezen szolgáltatások felhasználásának módjában. A „tartalomfogyasztás” mellett egyre kifejezettebbé vált a tartalmak létrehozása, a felgyorsult és interaktív kommunikáció, valamint a kollaboráció. Ez a szemléletváltás elsősorban a közösségi oldalakon volt legkifejezettebben érzékelhető. Emellett az offline tartalmak, (szoftverek), egyre hangsúlyosabban kerültek át az online felületre, folyamatos hozzáférést biztosítva az úgynevezett felhőben (cloud) tárolt elemekhez. Ez elsősorban a mobilitást segítette elő az átlagos felhasználók számára, az oktatásban azonban a tanulás idejének és helyének teljes körű kibővítését eredményezte.

A kutatás tárgya

A kutatás a web 1.0-ás és a web 2.0-ás környezeteket vizsgálja oktatási szempontból. Megállapítja, hogy milyen mértékben aktívak a hallgatók a szorgalmi időszakban, milyen mértékben motiváltak, milyen mértékben intenzív (folytatódik) az előadások utáni kommunikáció az online térben, milyen mértékben határozza meg az előadás után a véleményalkotást a tanulótársa, tutora vagy tanár véleménye a két környezetben, illetve azt, hogy mennyire érdekes és újszerű a web 1.0-ás és a web 2.0-ás oktatási környezet az egyetemisták számára.

A pedagógusjelöltek attitűdjei a korszerű oktatási környezetekről, véleményünk szerint, döntően befolyásolja ezek alkalmazását és továbbfejlődését az oktatásban. Ebből a tényből kiindulva, érdemesnek tartottunk egy attitűdvizsgálat elvégzését, amely a web 1.0-ás és web 2.0-ás oktatási környezetet méri fel, a pedagógusjelöltek attitűdjei alapján.

¹ A tanulmány a Magyar Tudományos Akadémia (Domus Hungarica ösztöndíj keretében) által támogatott: A web 2.0-ás eszközök alkalmazásának lehetőségei a szerbiai magyar közoktatási rendszerben elnevezésű kutatómunka keretén belül készült el

A tanulók attitűdvizsgálata mellett fontosnak tartottuk a két környezetet a pedagógusok szemszögéből is megvizsgálni. Az összehasonlítás mellett, részletesen foglalkozunk a web 2.0-ás környezetek előnyeivel, hátrányaival és felhasználásának lehetőségeivel a felsőoktatás különböző területein.

Vizsgálati személyek és időtartam

Ebben a vizsgálatban az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar elsőéves hallgatói (óvó- és tanítójelöltek, N=45), felsőbb évfolyamok, illetve kiemelkedő tudással és tapasztalattal rendelkező hallgatók (tutorok, N=9) és a kurzusokat vezető tanár (N=1) vett részt. A kutatást a 2012/2013 tanévben végeztük el.

Vizsgálati módszerek

A hallgatók a 2012/2013 tanév első szemeszterében web 1.0-ás, a második szemeszterében pedig web 2.0-ás oktatási környezetben tanultak, mindkét esetben a blended learning (vegyes képzés) formát választottuk.

A tanulás befejezése után elektronikus kérdőívek segítségével és rövid beszámolók megírásával, elemzésével végeztük el az attitűdvizsgálatot. Emellett a felületeken tanúsított aktivitás (honlap, MOODLE, Facebook) is elemzésre került.

Web 1.0	Web 2.0
<ul style="list-style-type: none">▪ Honlap▪ PDF fájlok▪ E-mail	<ul style="list-style-type: none">▪ MOODLE▪ Zárt Facebook tanulói csoport

*1. táblázat
A kutatásban felhasznált alkalmazások*

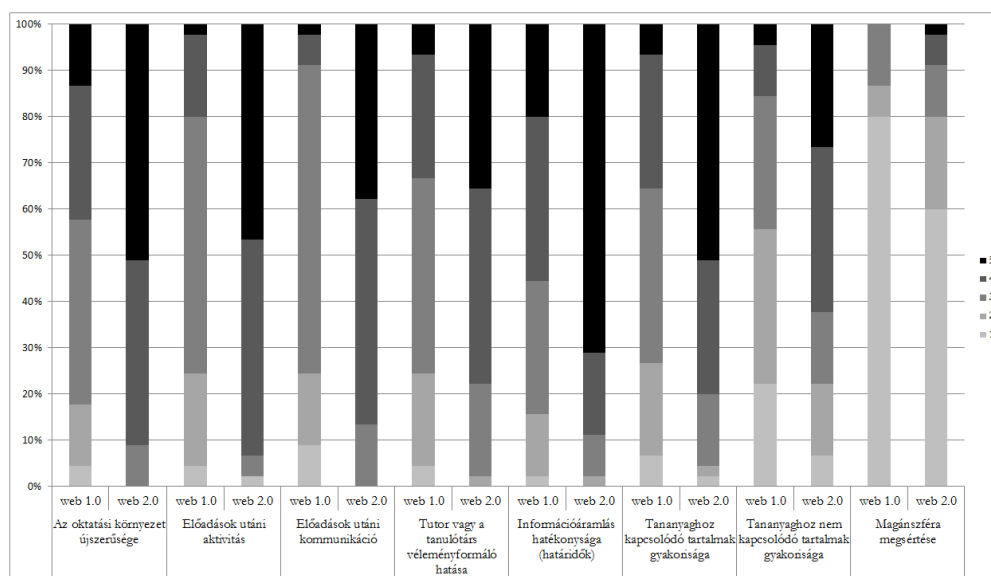
Eredmények bemutatása

A hallgatók attitűdjeit elemezve (az elektronikus kérdőívek segítségével) elmondható, hogy a web 2.0-ás oktatási környezet jelentősen

KUTATÁSOK

újszerűbb a hallgatók számára, mint a web 1.0-ás környezet. Az aktivitás és kommunikáció az előadások után jelentősen megnövekszik ezeken a felületeken. A hallgatók megoszthatják az észrevételeiket és kérdezhetnek, az előadásokon elkezdett kommunikáció folytatódik, bekapcsolódnak azok a hallgatók is, akik az offline órákon passzívak voltak, illetve a tutorok is, akik általában nem voltak jelen az órákon. A hallgatók ezen a felületen olyan témákról is részletesen kifejtették a személyes élményeiket, mint a számítógépes játékszenvedély, amelyre a személyes kommunikáció és időhiány miatt a tantermi órákon nem kerülhetett volna sor.

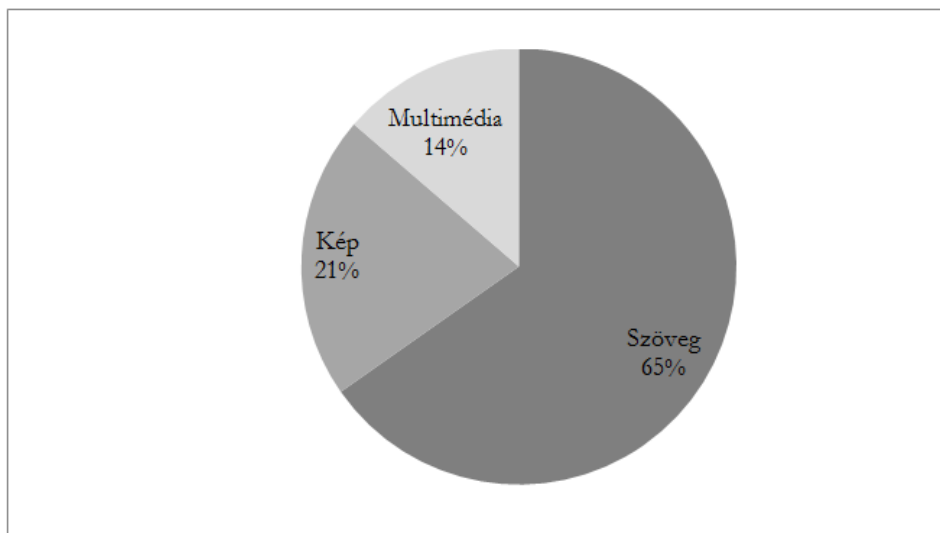
A web 2.0-ás felületek közül egyértelműen a Facebook volt a közkedveltebb és a kommunikáció is itt zajlott. A MOODLE tudásfelmérő tesztjei felületén volt tapasztalható nagyobb aktivitás, a záróvizsgát megelőző időszakban.

1. ábra

A hallgatók attitűdvizsgálata a web 1.0-ás és web 2.0-ás oktatási környezetéről (az elektronikus kérdőívek eredményei)

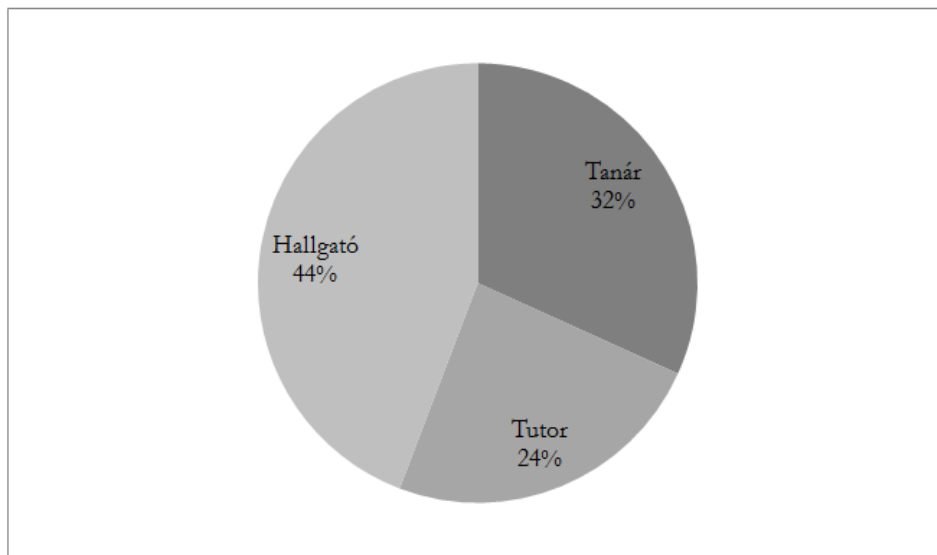
A web 1.0-ás oktatási környezetben kizárólag szöveges kommunikáció volt jellemző, amíg a web 2.0-ás környezetben megjelentek a képek és a multimédiák is. A web 2.0-ás MOODLE környezetben és a Facebook csoportban is megosztásra került a tananyag és a kommunikációra is lehetőség volt.

2. ábra

A web 2.0-ás oktatási környezetben megjelenő tartalmak típusai

Nem elhanyagolható az sem, hogy az egyes kérdésekre a tanár válasza az egész csoport számára láthatóvá válik és továbbbepíthető, nem szükséges többször elküldeni, mint ez az e-mail segítségével történő kommunikáció esetében volt tapasztalható. A webkettes felületeken a hallgatók nagyobb aktivitást fejtenek ki, mint a tanár. Ez hagyományos oktatásban csak nagy erőfeszítések árán érhető el, addig az online térben, a kommunikáció azonnaliságának köszönve, természetesen valósul meg. Emellett a tanulás és a véleményformálás a tanulók és a tutorok között létrejövő kommunikáció és információmegosztás segítségével valósult meg a web 2.0-ás oktatási környezetben. A tanuló társak véleményformáló hatása és a kommunikáció fent említett módja nem valósult meg a web 1.0-ás oktatási környezetben.

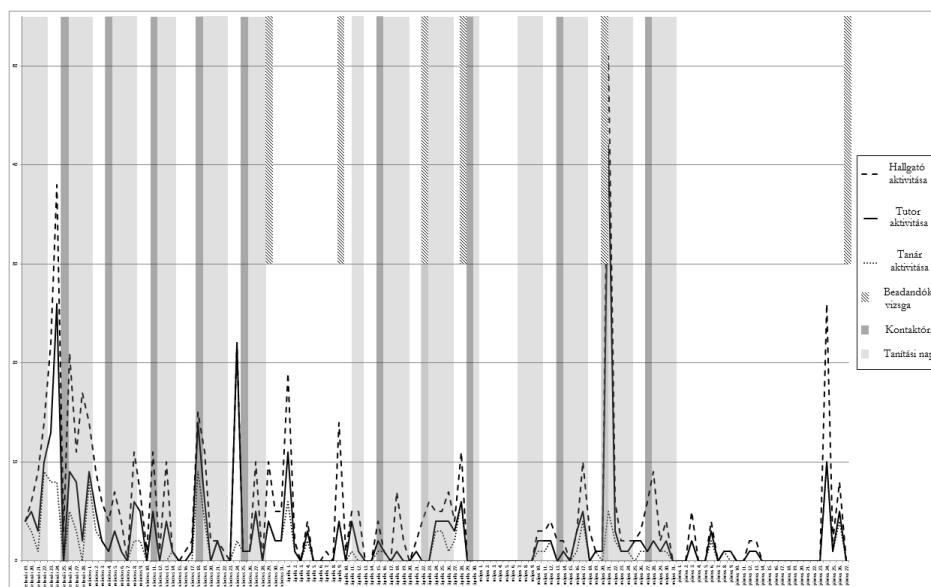

3. ábra

Aktivitások eloszlása a web 2.0-ás oktatási környezetben

A kutatásban részt vevő hallgatók jelentős része kiemelte a webkettes környezetek kapcsán, hogy sokkal hatékonyabban értesültek az egyes határidőkről, időpontokról (kollokvium, vizsga), mint a web 1.0-ás környezetekben. Erre a célra eseményeket hoztunk létre és a rendszer emlékeztette a felhasználókat a közelgő eseményről.

A web 2.0-ás környezetben az aktivitás a kontaktórák után megnövekedett, folytatódott az osztályteremben elkezdett kommunikáció az online környezetben. Emellett a különböző beadandók, kollokviumok és a vizsga előtt és után szintén növekedett az aktivitás a web 2.0-ás környezetben.

4. ábra

Aktivitások eloszlása a web 2.0-ás oktatási környezetben egy szemeszter alatt

A megosztott tartalmak rendezését a Facebook időrendi és sorrendbe és a hozzászólások száma alapján rendezi el, azonban így is szükséges az információk rendezése és szűrése, azonban ez is az információs társadalom egyik legjelentősebb ismertetőjegye.

A pozitívumok mellett említést kell tenni arról is, hogy a Facebook csoportban a tanulók gyakrabban osztanak meg olyan tartalmakat, melyek nem kapcsolódnak a tananyaghoz. Ezen túl nem oktatási környezethez illő szavak és megjegyzések is előfordultak. Mivel a legnépszerűbb közösségi oldal kiterjedt alkalmazás, és nem elsősorban tanulási célokra jött létre, gyakrabban érezték úgy a hallgatók, hogy az itt történő kommunikáció és tanulás sérti a magánszférájukat, mivel akkor is találkoznak a tartalmakkal és egyes értesítésekkel, ha esetlegesen más szándékkal jelentkeztek be. Ez a jelenség a pedagógusok részéről is jelentkezik, és az online tér funkcionális velejárója.

A pedagógusjelöltek az elektronikus kérdőívekben válaszoltak arra a kérdésre is, hogy melyik oktatási környezetet választanák a későbbi oktatói tevékenysége során. Ennél a kérdésnél a jelöltek döntő többsége (93%) a web 2.0-ás környezetet jelölte meg.

Felhasznált irodalom

- Namestovski, Ž. (2013): Analiza efekata primene obrazovnih softvera na motivisanost nastavnika i učenika u nižim razredima osnovne škole (doktorska disertacija), Univerzitet u Novom Sadu Tehnički fakultet “Mihajlo Pupin”, Zrenjanin.
- Námesztovszki Zs. (2013): Oktatásinformatika. Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
- Ollé J. - Papp-Danka A. - Lévai D. - Tóth-Mózer Sz., Virányi A. (2013): Oktatásinformatikai módszerek – Tanítás és tanulás az információs társadalomban. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- Ósz Rita (2011): Új generációs oktatás szervezés, In: Tóth Péter - Duchon Jenő (szerk.): Empirikus kutatások a szakképzésben és a szakmai tanárképzésben - Trefort Ágoston Szakmai Tanárképzési Konferencia Tanulmánykötet, Budapest
- Rita Ósz (2013): New Technologies Mean New Methods of Learning, Iwate: WSEAS Press, (Hamido Fujita, Jun Sasaki editor) 59-64 p.
- Z. Namestovski – B. Arsovic (2013): Possibilities of implementing web 2.0 tools in education. International Conference on Information Technology and Development of Education, ITRO 2013, Technical Faculty “Mihajlo Pupin”, Zrenjanin